

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO NR. IX-1691 PAKEITIMO ĮSTATYMO
NR. XIII-1360 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo
įstatymo 29 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 29 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„29 straipsnis. Pensijų išmokos

1. Pensijų išmokų rūšys, mokėtinios dalyviams, atsižvelgiant į jų vardą pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, yra šios:

1) pensijų anuitetas, kurį šiame įstatyme nustatytais pagrindais ir tvarka įsigijusiam dalyviui (toliau – pensijų anuiteto gavėjas) moka VSDF valdyba (toliau – pensijų anuitetų mokėtojas);

2) vienkartinė pensijų išmoka;

3) periodinės pensijų išmokos.

2. Pensijų anuitetų rūšys yra šios:

1) atidėtasias pensijų anuitetas. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuiteto gavėjui, sukakusiam 85 metus, pradeda mokėti ir iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Jo mokėjimas nutrūksta, pensijų anuiteto gavėjui mirus. Atidėtasias pensijų anuitetas nepaveldimas;

2) standartinis pensijų anuitetas. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuiteto gavėjui iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Jo mokėjimas nutrūksta, pensijų anuiteto gavėjui mirus. Pensijų anuitetų mokėtojas gali siūlyti standartinį pensijų anuitetą su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu. Standartinis pensijų anuitetas nepaveldimas, išskyrus atvejus, kai standartinį pensijų anuitetą su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pasirinkęs pensijų anuiteto gavėjas miršta, nesibaigus sprendime dėl standartinio pensijų anuiteto mokėjimo numatytam garantuojamam mokėjimo laikotarpiui (standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu gavėjui dėl jo mirties neišmokėtų pensijų anuitetų už likusį garantuojamą mokėjimo laikotarpį suma paveldima Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka).

3. Jei dalyvio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra mažesnis arba lygus 5 000 eurų, taip pat šio straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka mokama vienkartinė pensijų išmoka.

4. Jei dalyvio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra didesnis kaip 5 000 eurų, bet mažesnis kaip 10 000 eurų, dalyviui šio įstatymo 32 straipsnyje nustatyta tvarka mokamos periodinės pensijų išmokos.

5. Jei dalyvio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra lygus arba didesnis kaip 10 000 eurų, jis dalyviui išmokamas tik jam įsigijus pensijų anuitetą iš pensijų anuitetų mokėtojo. Standartinis pensijų anuitetas įsigyjamas už visą dalyvio vardu pensijų fonde sukaupą pensijų turtą, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį. Atidėtas pensijų anuitetas įsigyjamas už dalį dalyvio vardu pensijų fonde sukaupų lėšų, kurią nustato pensijų anuitetų mokėtojas. Likusi pensijų turto dalis išmokama periodinėmis pensijų išmokomis šio įstatymo 32 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Dalyvis, kurio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra didesnis kaip 60 000 eurų, turi teisę sukaupą pensijų turto dalį, viršijančią 60 000 eurų, gauti iš pensijų kaupimo bendrovės vienkartine pensijų išmoka.

7. Asmuo, įgijęs teisę į vienkartinę pensijų išmoką ar periodines pensijų išmokas pagal šio straipsnio 3 ir 4 dalis, gali vietoj vienkartinės pensijų išmokos ar periodinių pensijų išmokų šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka įsigyti pensijų anuitetą.

8. Šio straipsnio 3–6 dalyse nurodyti dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto dydžiai kas 5 metus indeksuojami, atsižvelgiant į Lietuvos statistikos departamento nustatytą vidutinės metinės infliacijos, apskaičiuotos pagal suderintą vartotojų kainų indeksą, suminį 5 paskutinių žinomų metų rodiklį. Euro tikslumu suapvalintus naujus dydžius, pradedant 2025 metais taikomais dydžiais, ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš taikymo metus, lapkričio 30 d. savo interneto svetainėse paskelbia Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir pensijų anuitetų mokėtojas.“

2 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„30 straipsnis. Pensijų išmokos sutartis

1. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka dalyvis ir pensijų kaupimo bendrovė sudaro pensijų išmokos sutartį dėl šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nurodytų pensijų išmokų mokėjimo.

2. Dalyvis, įgijęs teisę gauti pensijų išmoką, pensijų kaupimo bendrovei pateikia

rašytinį prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Pensijų kaupimo bendrovė dalyviui informaciją apie jo vardu sukauptą pensijų turtą ir mokėtinos pensijų išmokos rūšį pateikia, remdamasi paskutine žinoma pensijų fondo vieneto verte. Dalyviui mokėtina pensijų išmokų rūšis nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 29 straipsnio 3–7 dalimis. Dalyviui pasirinkus mokėtinos pensijų išmokos rūšį ir nurodžius ją prašyme dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, dalyviui mokėtinos pensijų išmokos rūšis vėliau nebegali būti keičiama, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nustatytą atvejį.

3. Pensijų išmokos sutartis sudaroma šio straipsnio 2 dalyje nurodyto dalyvio prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo pagrindu, pensijų kaupimo bendrovei pateikiant dalyviui pasirašytą pensijų išmokos sutartį. Jei dalyvis įsigyja pensijų anuitetą, šio straipsnio 2 dalyje nurodytas prašymas dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo pateikiamas ir pensijų išmokos sutartis sudaroma tik tuo atveju, jei yra pateiktas ir šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje nurodytas prašymas dėl pensijų anuiteto įsigijimo.

4. Pensijų išmokos sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo momento. Pensijų išmokos sutartis laikoma pasirašyta, jei yra dalyvio parašas dalyvio prašyme dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo ir pensijų kaupimo bendrovės atstovo parašas arba parašo faksimilė pensijų išmokos sutartyje. Įsigaliojus pensijų išmokos sutarčiai, pensijų kaupimo bendrovė apie pensijų išmokos sutarties sudarymo faktą privalo per 3 darbo dienas pranešti VSDF valdybai su ja suderinta informacijos pateikimo tvarka. Šis terminas gali būti pratęstas tiek dienų, kiek šio įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje nurodytu atveju VSDF valdyba yra sustabdžiusi pensijų kaupimo sutarčių įregistravimą ar išregistravimą, bet ne ilgiau kaip 4 darbo dienoms.

5. Dalyvio su pensijų kaupimo bendrove sudarytą pensijų išmokos sutartį registruoja VSDF valdyba Dalyvių ir sutarčių registre. Pensijų kaupimo bendrovės atsako už VSDF valdybai pateiktų duomenų teisingumą. VSDF valdyba, sužinojusi apie pensijų išmokų gavėjo mirtį, su pensijų kaupimo bendrovėmis suderinta informacijos pateikimo tvarka ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo informacijos apie pensijų išmokų gavėjo mirtį gavimo apie tai praneša pensijų kaupimo bendrovei, su kuria yra sudaryta atitinkamų duomenų teikimo sutartis.

6. Pensijų išmokos sutartį sudariusio dalyvio vardu negali būti mokamos pensijų įmokos, išskyrus atvejį, kai po pensijų išmokos sutarties sudarymo dalyvio vardu pervedamos pensijų įmokos už laikotarpius, buvusių iki sutarties sudarymo. Paskutinis mėnuo, už kurį apskaičiuojamos ir į pensijų fondo, kuriame dalyvis kaupė pensijų įmokas iki pensijų išmokos sutarties sudarymo, sąskaitą pervedamos pensijų įmokos, yra kalendorinis mėnuo prieš kalendorinį mėnesį, kurį sudaryta pensijų išmokos sutartis. Pensijų turtas, susidaręs iš lėšų, dalyvio vardu pervestų pensijų fondui po pensijų išmokos sutarties su dalyviu sudarymo,

pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka turi būti išmokamas dalyviui (jeigu vienkartinė pensijų išmoka jau išmokėta) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tų lėšų gavimo dienos arba pridėdamas prie mokėtinų pensijų išmokų (jeigu jos dar neišmokėtos). Tokiais atvejais pensijų išmokų rūšis nesikeičia.

7. Pensijų kaupimo bendrovė, su kuria dalyvis ketina sudaryti pensijų išmokos sutartį, turi teisę VSDF valdybos nustatyta tvarka pateikti užklausą VSDF valdybai, ar už šį dalyvį VSDF valdyboje bus apskaičiuojamos ir pervedamos pensijų įmokos. VSDF valdyba, gavusi tokią užklausą, atsako raštu arba, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrove, elektroniniu būdu ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo užklausos gavimo dienos.

8. Dalyvis, sudaręs pensijų išmokos sutartį, per 10 darbo dienų nuo pensijų išmokos sutarties įsigaliojimo, o jei dalyvis įsigyja pensijų anuitetą, – iki šio įstatymo 33 straipsnio 8 dalyje nurodyto termino pabaigos, turi teisę vienašališkai jos atsisakyti, apie tai raštu pranešęs pensijų kaupimo bendrovei. Dalyviui vienašališkai atsisakius pensijų išmokos sutarties, jam ir pensijų kaupimo bendrovei neatsiranda jokių pareigų, susijusių su pensijų išmokos sutarties vykdymu. Pensijų kaupimo bendrovė apie vienašališko pensijų išmokos sutarties atsisakymo faktą privalo per 3 darbo dienas pranešti VSDF valdybai su ja suderinta informacijos pateikimo tvarka. Jei pensijų išmokos sutarties su pensijų kaupimo bendrove atsisakyti pageidauja dalyvis, pasirinkęs gauti pensijų anuitetą, jos jis vienašališkai atsisako šio įstatymo 33 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka. Jei pensijų išmokos sutartį sudaręs dalyvis miršta, nesibaigus šioje dalyje nustatytam terminui vienašališkai atsisakyti pensijų išmokos sutarties, jo sukauptas pensijų turtas paveldimas Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

9. Pensijų kaupimo bendrovė atsako už teisingą pensijų išmokų mokėjimą laiku, laikantis pensijų išmokos sutartyje nustatytų sąlygų. Pensijų išmokos sutarčių vykdymą prižiūri priežiūros institucija.

10. Priežiūros institucija nustato pensijų išmokos sutarties sudarymo ir informacijos apie pensijų išmokas pateikimo dalyviui tvarką.“

3 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 31 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dalyvio, įgijusio teisę į vienkartinę pensijų išmoką, pensijos sąskaitoje esantys pensijų fondo vienetai jo rašytinio prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje darbo dienos verte konvertuojami į pinigines lėšas kitą darbo dieną, einančią po jo rašytinio prašymo dėl pensijų išmokos mokėjimo gavimo pensijų kaupimo

bendrovėje dienos.“

4 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 32 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Periodinės pensijų išmokos pradedamos mokėti nuo pensijų išmokos sutartyje nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip per 31 kalendorinę dieną nuo šio įstatymo 30 straipsnio 8 dalyje nustatyto termino vienašališkai atsisakyti pensijų išmokos sutarties pabaigos. Pensijų išmokos sutartyje turi būti nurodyta mėnesio diena, kurią pensijų kaupimo bendrovė mokės dalyviui periodinę pensijų išmoką, bei mokėjimo periodiškumas. Pensijų išmokos mokamos dalyviui ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius. Pensijų išmokos pervedamos į pensijų išmokos sutartyje nurodytą asmeninę šių išmokų gavėjo sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje. Jeigu dalyvio pageidavimu pensijų išmoka pervedama į sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje, esančioje ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, mokėjimo pavedimo išlaidas padengia dalyvis.“

5 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstytą Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 33 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„33 straipsnis. Pensijų anuiteto įsigijimas ir mokėjimas

1. Jei dalyvis pageidauja įsigyti vieną iš pensijų anuitetų mokėtojo siūlomų pensijų anuitetų, jis pensijų anuitetų mokėtojui pateikia pensijų anuitetų mokėtojo nustatytos formos prašymą dėl pensijų anuiteto įsigijimo. Prašymą dėl pensijų anuiteto įsigijimo dalyvis gali pateikti tiesiogiai pensijų anuitetų mokėtojui arba per pensijų kaupimo bendrovę. Jei prašymas dėl pensijų anuiteto įsigijimo pateikiamas per pensijų kaupimo bendrovę, ji informaciją apie gautą dalyvio prašymą dėl pensijų anuiteto įsigijimo per 3 darbo dienas pateikia pensijų anuitetų mokėtojui jo nustatyta informacijos pateikimo tvarka ir saugo gauto dalyvio prašymo dėl pensijų anuiteto įsigijimo originalą arba perduoda jį saugoti pensijų anuitetų mokėtojui. Pensijų anuitetų mokėtojas apie jo tiesiogiai gautą dalyvio prašymą dėl pensijų anuiteto įsigijimo per 3 darbo dienas praneša pensijų kaupimo bendrovei su ja suderinta informacijos pateikimo tvarka.

2. Pensijų anuitetas mokamas pensijų anuitetų mokėtojo sprendimo dėl pensijų anuiteto mokėjimo pagrindu. Pensijų anuitetas apmokamas vienkartinę įmoka iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kurią į pensijų anuitetų mokėtojo valdomą pensijų anuitetų fondą

perveda pensijų kaupimo bendrovė su dalyviu sudarytos pensijų išmokos sutarties pagrindu, jei dalyvis nepasinaudoja šio straipsnio 8 dalyje numatyta teise vienašališkai atsisakyti įsigyti pensijų anuitetą.

3. Pensijų anuitetą įsigyjančio dalyvio pensijos sąskaitoje esantys pensijų fondo vienetai jo prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje darbo dienos verte konvertuojami į pinigines lėšas kitą darbo dieną, einančią po jo prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje dienos.

4. Dalyviui mokėtino pensijų anuiteto dydis apskaičiuojamas ir nurodomas šio įstatymo 35² straipsnyje nurodyto pensijų anuitetų mokėtojo valdančiojo komiteto (toliau – Komitetas) patvirtinta tvarka. Pensijų anuitetas negali būti mažėjantis.

5. Pensijų anuitetų mokėtojo sprendimas dėl pensijų anuiteto mokėjimo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto dalyvio prašymo dėl pensijų anuiteto įsigijimo pagrindu priimamas ir pensijų anuiteto gavėjui jo prašyme dėl pensijų anuiteto įsigijimo pasirinktu vienu iš pensijų anuitetų mokėtojo nustatytų būdų pateikiamas (išsiunčiamas) per 3 darbo dienas nuo tos dienos, kurią šio įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka gaunama informacija apie dalyvio sudarytą pensijų išmokos sutartį. Pensijų anuitetų mokėtojo sprendimas dėl pensijų anuiteto mokėjimo registruojamas Dalyvių ir sutarčių registre.

6. Pensijų anuitetų mokėtojui priimant sprendimą dėl pensijų anuiteto mokėjimo, draudžiama bet kokia forma reikalauti dalyvio sveikatos patikrinimo duomenų ir juos naudoti. Pensijų anuitetų mokėtojas neturi teisės atsižvelgti į dalyvio lytį kaip į kriterijų, taikomą apskaičiuojant pensijų anuiteto dydį.

7. Sprendimas dėl pensijų anuiteto mokėjimo priimamas ir pensijų anuitetas mokamas vadovaujantis šiuo įstatymu ir laikantis Komiteto nustatytos tvarkos.

8. Dalyvis, kurio atžvilgiu pensijų anuitetų mokėtojas priėmė sprendimą dėl pensijų anuiteto mokėjimo, turi teisę vienašališkai atsisakyti įsigyti pensijų anuitetą, apie tai raštu pranešęs pensijų anuitetų mokėtojui per 10 darbo dienų nuo dienos, kai pensijų anuitetų mokėtojas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka pateikia (išsiunčia) jam sprendimą dėl pensijų anuiteto mokėjimo. Pensijų anuitetų mokėtojui per 10 darbo dienų nuo dienos, kai pensijų anuiteto gavėjui šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka pateiktas (išsiųstas) sprendimas dėl pensijų anuiteto mokėjimo, negavus pensijų anuiteto gavėjo atsisakymo įsigyti pensijų anuitetą, laikoma, kad pensijų anuiteto gavėjas nepasinaudojo teise vienašališkai atsisakyti įsigyti pensijų anuitetą. Pensijų anuiteto gavėjui vienašališkai atsisakius įsigyti pensijų anuitetą, pensijų anuitetų mokėtojui neatsiranda jokių pareigų, susijusių su jo priimtu sprendimu dėl pensijų anuiteto mokėjimo. Jei pensijų anuiteto gavėjas atsisako įsigyti pensijų anuitetą, jis vienašališkai atsisako ir pensijų išmokos sutarties su pensijų kaupimo bendrove. Vienašališkai

atsisakęs pensijų anuiteto, asmuo tęsia dalyvavimą pensijų kaupime tol, kol jo dalyvavimas baigsis šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nurodytais pagrindais. Pensijų anuitetų mokėtojas per 3 darbo dienas nuo šioje dalyje nustatyto vienašališko atsisakymo įsigyti pensijų anuitetą termino pabaigos praneša pensijų kaupimo bendrovei su ja suderinta informacijos pateikimo tvarka apie dalyvio vienašališką atsisakymą arba neatsisakymą įsigyti pensijų anuitetą.

9. Pensijų anuitetas mokamas kas mėnesį. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuitetus gavėjams pristato tokiu pat būdu, koku jiems pristatoma socialinio draudimo ar šalpos pensija, o jei pensijų anuiteto gavėjas šių pensijų negauna, laikomasi VSDF valdybos nustatytos tvarkos dėl socialinio draudimo pensijų išmokėjimo. Jeigu pensijų anuiteto gavėjo pageidavimu pensijų anuitetas pervedamas ne į gavėjo sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje, su pensijų anuiteto mokėjimu susijusias išlaidas padengia pensijų anuiteto gavėjas.

10. Pensijų anuitetas skiriamas nuo tos dienos, kurią gautas dalyvio prašymas dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Pensijų anuitetų mokėjimą prižiūri priežiūros institucija.“

6 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 34 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 1 straipsnyje išdėstytą Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 34 straipsnį.

7 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo papildymas nauju V¹ skyriumi

Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą nauju V¹ skyriumi:

„V¹ SKYRIUS PENSIJŲ ANUITETŲ MOKĖTOJO VEIKLOS YPATUMAI

35¹ straipsnis. Pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tikslas ir funkcijos

1. Pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tikslas – užtikrinti pensijų anuitetų mokėjimą jų gavėjams iki gyvos galvos, siekiant jiems didžiausios naudos ir pensijų anuitetų fondo lėšas valdant skaidriai, tvariai.

2. Pensijų anuitetų mokėtojas vykdo šias su pensijų anuitetų mokėjimo veikla susijusias funkcijas:

1) valdo šio įstatymo nustatyta tvarka pensijų anuitetų fondą – atskirai apskaitomus ir valdomus finansinius ir materialinius išteklius, naudojamus pensijų anuitetų mokėjimo veiklai vykdyti, užtikrina šio fondo lėšų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą;

2) rengia ir teikia pensijų anuitetų fondo biudžeto projektą, rengia pensijų anuitetų

fondo metinę veiklos ataskaitą ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nustatytus ataskaitų rinkinius – metinių ir tarpinių ataskaitų rinkinius, taip pat bent septynerių ateinančių metų veiklos rezultatų ir pensijų anuitetų techninių atidėjinių (toliau – techniniai atidėjiniai) padengimo turtu prognozę ir teikia Lietuvos Respublikos Seimui;

3) turi teisę deleguoti dalį pensijų anuitetų mokėtojo funkcijų, susijusių su tiesioginiu klientų aptarnavimu ir konsultavimu, kitoms VSDF administravimo įstaigoms ir sudaryti sutartis su kitais juridiniais ir fiziniais asmenimis dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėtojo veikla, vykdymo. Įgyvendindamas šiame punkte nurodytą teisę deleguoti dalį pensijų anuitetų mokėtojo funkcijų VSDF administravimo įstaigoms ir sudaryti sutartis su kitais juridiniais ir fiziniais asmenimis, pensijų anuitetų mokėtojas privalo jam pavestų funkcijų perdavimą organizuoti taip, kad būtų įgyvendinamas sąžiningos konkurencijos laisvės principas;

4) tvarko su pensijų anuitetų mokėjimu susijusius dokumentus ir duomenis (įskaitant asmens duomenis);

5) teikia siūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl pensijų anuitetų veiklą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo;

6) vykdo kitas šiame įstatyme ir VSDF valdybos nuostatuose nustatytas funkcijas.

35² straipsnis. Komitetas

1. Komitetas yra kolegialus organas, priimančias sprendimus, kurie užtikrina pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tikslo įgyvendinimą, skaidrų, finansiškai tvarų, patikimą, apdairų ir geriausiai pensijų anuiteto gavėjų interesus atitinkantį pensijų anuitetų fondo valdymą. Pensijų anuitetų mokėtojas privalo vykdyti Komiteto priimtus sprendimus pensijų anuitetų mokėjimo veiklos klausimais.

2. Komitetą sudaro penki nariai: keturi nepriklausomi nariai ir VSDF valdybos direktorius. Nepriklausomais Komiteto nariais gali būti skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, atitinkantys Vyriausybės patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus. Kiekvienas komiteto narys kuruoja jam pavestą pensijų anuitetų mokėjimo veiklos sritį. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos sritys – investicijų valdymo, rizikų valdymo, aktuarinė, finansų ir produktų valdymo.

3. Nepriklausomų Komiteto narių ir iš jų skiriamo Komiteto pirmininko atranką vykdo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka. Nepriklausomus Komiteto narius socialinės apsaugos ir darbo ministro teikimu skiria ir šio straipsnio 10 dalyje nustatytais atvejais prieš terminą atleidžia Vyriausybė. Nepriklausomų Komiteto narių kandidatūros teikiamos ir asmuo skiriamas į Komitetą, tik priežiūros institucijai įvertinus kandidato reputaciją, kvalifikaciją ir patirtį ir gavus šios institucijos pritarimą.

4. Nepriklausomi Komiteto nariai skiriami penkerių metų kadencijai. Tas pats asmuo nepriklausomu Komiteto nariu gali būti paskirtas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. VSDF valdybos direktoriaus kadencijos trukmė ir kadencijų skaičius neribojamas. Pasibaigus kadencijai, nepriklausomas Komiteto narys pareigas eina tol, kol bus paskirtas naujas nepriklausomas Komiteto narys, išskyrus šio straipsnio 10 dalyje nustatytus atvejus.

5. Už darbą nepriklausomiems Komiteto nariams atlygį moka pensijų anuitetų mokėtojas iš šio įstatymo 35¹² straipsnio 1 dalyje nurodytų lėšų, skirtų pensijų anuitetų mokėtojo veiklai finansuoti. Nepriklausomo Komiteto nario atlygio dydis ir jo mokėjimo sąlygos nustatomos tarp Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir nepriklausomo Komiteto nario sudaromoje Komiteto nario veiklos sutartyje, kurioje taip pat nurodomas nepriklausomo Komiteto nario veiklos valandinis įkainis eurai. Nepriklausomo Komiteto nario veiklos valandinį įkainį tvirtina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Sutartyje nustatyta tvarka nepriklausomam Komiteto nariui pensijų anuitetų mokėtojas gali kompensuoti kelionės (transporto) išlaidas, patirtas vykdant nepriklausomo Komiteto nario veiklą.

6. Komitetas:

1) nustato pensijų anuitetų mokėjimo veiklos strateginius tikslus, priemones jiems pasiekti ir tvirtina strateginių pensijų anuitetų mokėjimo veiklos tikslų pasiekimo vertinimo ir kontrolės procedūras;

2) tvirtina veiklos planą, apimančią bent septynerių ateinančių metų veiklos rezultatų ir techninių atidėjinių padengimo turtu prognozę bei techninių atidėjinių neapibrėžtumo vertinimą;

3) tvirtina sprendimų dėl pensijų anuitetų mokėjimo priėmimo tvarkos aprašą;

4) tvirtina pensijų anuiteto dydžio apskaičiavimo metodiką pagal kiekvieną pensijų anuitetų rūšį;

5) tvirtina pensijų anuitetų mokėjimo tvarkos aprašą;

6) tvirtina turto investavimo strategiją ir investavimo politiką;

7) tvirtina pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo strategiją ir politiką;

8) tvirtina techninių atidėjinių skaičiavimo metodiką;

9) priima sprendimus dėl patariamojo pobūdžio komitetų, pakomitečių ar darbo grupių steigimo, jų įgaliojimų ir nustato jų veiklos procedūras;

10) priima sprendimus dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims;

11) tvirtina pelno paskirstymo pensijų anuitetų gavėjams tvarkos aprašą;

12) priima sprendimą dėl ataskaitiniais metais pensijų anuitetų gavėjams skiriamos pelno dalies;

- 13) tvirtina pensijų anuitetų fondo biudžetą;
- 14) tvirtina pensijų anuitetų fondo metinę veiklos ataskaitą, ketvirtines finansines ataskaitas ir metinių ataskaitų rinkinį;
- 15) tvirtina vyriausiojo aktuario metinę ataskaitą;
- 16) tvirtina pensijų anuitetų fondo padėties atkūrimo planą;
- 17) kreipiasi į Finansų ministeriją dėl paskolos, reikalingos pensijų anuitetų mokėtojo veiklai finansuoti ir įsipareigojimams, susijusiems su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, dengti;
- 18) priima sprendimus ir kitais šioje dalyje neišvardytais klausimais, turinčiais įtakos pensijų anuitetų mokėjimo veiklos organizavimui ir jos rezultatams.

7. Komitetas veikia pagal savo paties patvirtintą darbo reglamentą. Komiteto sprendimai priimami Komiteto narių balsų dauguma, posėdyje dalyvaujant ne mažiau kaip keturiems Komiteto nariams.

8. Komiteto narys atleidžiamas iš pareigų:

- 1) jo paties prašymu;
- 2) VSDF valdybos direktoriui nustojus eiti pareigas;
- 3) dėl sveikatos būklės, neleidžiančios eiti pareigų;
- 4) pažeidęs šiame įstatyme ir (ar) Komiteto darbo reglamente nustatytas Komiteto nario pareigas;
- 5) paaiškėjus aplinkybėms, dėl kurių jis negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos;
- 6) atsiradus interesų konfliktui, kurio negalima išspręsti vienkartinio nusišalinimo nuo konkretaus sprendimo priėmimo.

35³ straipsnis. Asmens, pretenduojančio tapti nepriklausomu Komiteto nariu, reputacijos, kvalifikacijos ir patirties vertinimas

1. Priežiūros institucija asmens, pretenduojančio tapti nepriklausomu Komiteto nariu, reputaciją, kvalifikaciją ir patirtį vertina savo pačios nustatyta tvarka, atsižvelgdama į šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus kriterijus.

2. Asmens, pretenduojančio tapti nepriklausomu Komiteto nariu, reputacija vertinama atsižvelgiant į:

- 1) vykdytus ar vykdomus ikiteisminius tyrimus, pareikštus įtarimus, kaltinimus nusikalstamos veikos padarymu arba asmens nuteisimą, nepaisant to, ar teistumas yra išnykęs arba panaikintas;
- 2) taikytas administracines nuobaudas arba kitas poveikio priemones (sankcijas), nepaisant to, kada jos taikytos;

3) priežiūros ar kitų institucijų vykdytus arba vykdomus patikrinimus dėl teisės aktų pažeidimo;

4) taikytas drausmines, tarnybines nuobaudas, darbo pareigų pažeidimus, nušalinimą arba atleidimą iš skiriamų ar renkamų pareigų, nepaisant to, kada tai taikyta;

5) atsisakymą išduoti leidimą (licenciją) arba kitaip nesuteiktą teisę atlikti tam tikrus veiksmus arba verstis tam tikra profesine ar kitokia veikla, taip pat išduoto leidimo (licencijos) ar kitaip suteiktos teisės atlikti tam tikrus veiksmus arba verstis tam tikra profesine ar kitokia veikla sustabdymą ar panaikinimą;

6) tai, ar buvo atvejų, kai asmuo nevykdė pareigos gauti teisės aktuose nustatytas licencijas, leidimus, sutikimus, pritarimus, neprieštaravimus arba laiku nevykdė pareigos teikti informaciją priežiūros institucijoms, pateikė joms ne visą būtiną informaciją arba pateikta informacija buvo neteisinga;

7) tai, kaip asmuo vykdė ir vykdo pinigines ar kitas prievoles, įskaitant duomenis apie jo atžvilgiu vykdomus arba vykdytus restruktūrizavimo, bankroto procesus, pareikštus ieškinius civilinėse bylose;

8) šios dalies 1–7 punktuose nurodytus duomenis apie juridinį asmenį, kurio vadovu asmuo buvo ar yra arba kurio kvalifikuotąjį įstatinio kapitalo ir (arba) įstatinio kapitalo dalį jis tiesiogiai ar netiesiogiai valdo arba valdė.

3. Asmens, pretenduojančio tapti nepriklausomu Komiteto nariu, kvalifikacija ir patirtis vertinama atsižvelgiant į jo išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos tobulinimą, profesinės veiklos ar darbo pobūdį, trukmę, kitus veiksnius, kurie gali turėti įtakos jo kvalifikacijai ir patirčiai.

4. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, turinčiu tinkamos kvalifikacijos, patirties ir skiriamas Komiteto nariu, jeigu:

1) jis yra pripažintas kaltu padaręs Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba tyčinį nusikaltimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai ar juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal kitų valstybių baudžiamuosius įstatymus, nepaisant to, ar teistumas yra išnykęs ar panaikintas;

2) jis yra pripažintas kaltu padaręs kitą, negu nurodyta šios dalies 1 punkte, Baudžiamajame kodekse arba kitų valstybių įstatymuose numatytą nusikalstamą veiką ir nuo bausmės atlikimo, bausmės vykdymo atidėjimo ar atleidimo nuo bausmės atlikimo dienos nepraėjo 3 metai;

3) buvo nušalintas ar atleistas iš pareigų ar darbo arba praradęs teisę verstis tam tikra veikla už neatitiktį įstatymuose keliamiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams arba dėl valstybės tarnybą, draudimą ar finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo ir nuo nušalinimo ar atleidimo iš pareigų ar darbo arba teisės verstis tam tikra veikla praradimo dienos nepraėjo 3 metai;

4) piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ar alkoholiu;

5) priežiūros institucija pripažįsta, kad kitos šio straipsnio 2 dalyje nurodytos aplinkybės apie asmens reputaciją yra reikšmingos arba pateikta informacija apie kvalifikaciją ir patirtį leidžia pagrįstai abejoti asmens ar kolegialiai visų komiteto narių gebėjimu užtikrinti šio įstatymo 35² straipsnio 1 dalyje nurodytą pensijų anuiteto fondo valdymą arba tinkamą šio įstatymo 35² straipsnio 6 dalyje nustatytų funkcijų atlikimą.

35⁴ straipsnis. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymas

Pensijų anuitetų mokėtojas turi nustatyti rizikos, kylančios iš pensijų anuitetų mokėtojo veiklos, valdymo sistemą. Rizika turi būti valdoma vadovaujantis rizikos valdymo strategija, politika ir vidaus dokumentuose aprašytais procesais, skirtais nuolat nustatinėti, vertinti, stebėti ir valdyti kylančią ar galinčią kilti ilgaamžiškumo, investavimo ir operacinę riziką (tiek individualiu, tiek agreguotu lygiu) ir pranešti apie ją Komitetui.

35⁵ straipsnis. Pensijų anuitetų mokėtojo funkcijų perdavimas

1. Pensijų anuitetų mokėtojas, vykdydamas pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, negali perduoti su šia veikla susijusių funkcijų juridiniam ir (ar) fiziniam asmeniui, jeigu dėl to atsirastų bent viena iš šių aplinkybių:

- 1) nepagrįstai padidėtų pensijų anuitetų mokėtojo veiklos rizika;
- 2) pablogėtų priežiūros institucijos galimybės vykdyti pensijų anuitetų mokėjimo veiklos priežiūrą;
- 3) būtų pažeisti pensijų anuitetų gavėjų interesai.

2. Priimant sprendimą dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo, turi būti įvertintos potencialaus paslaugų teikėjo finansinės galimybės vykdyti perduodamas funkcijas, jo veiklos tęstinumo galimybės ir įvertinta, ar jis, jo darbuotojai, kurie vykdys perduodamas funkcijas, yra nepriekaištingos reputacijos ir ar turi kvalifikaciją, reikalingą pensijų anuitetų mokėtojo pavestoms funkcijoms vykdyti. Vertinant šių asmenų reputaciją, vadovaujamas šio įstatymo 35³ straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatomis. Asmenų, kurie vykdys funkcijas, susijusias su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, kvalifikacijos reikalavimus nustato Komitetas, priimdamas šio įstatymo 35² straipsnio 6 dalies 10 punkte nurodytus sprendimus dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims.

3. Sutartyje dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo, be konkrečių funkcijų vykdymo, turi būti numatyta ir:

- 1) paslaugų teikėjo įsipareigojimas laikytis šio įstatymo reikalavimų ir bendradarbiauti su pensijų anuitetų mokėtojo priežiūros institucija, kiek tai susiję su perduotų funkcijų vykdymu;

2) paslaugų teikėjo įsipareigojimas teikti pensijų anuitetų mokėtojai informaciją apie perduotos funkcijos vykdymą ir jo rezultatus;

3) reikalavimas, kad paslaugų teikėjas saugotų konfidencialią informaciją, susijusią su pensijų anuitetų mokėtoju ir pensijų anuiteto gavėjais, jų asmens duomenis tvarkytų tik sutartyje dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo nurodytu tikslu;

4) reikalavimas, kad pensijų anuitetų mokėtojas, priežiūros institucija ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė turėtų prieigą prie visos informacijos, susijusios su sutarties dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo vykdymu, įskaitant galimybę atlikti paslaugų teikėjo veiklos patikrinimus jo patalpose.

4. Pensijų anuitetų mokėtojas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų informuoja priežiūros instituciją apie priimtą sprendimą dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo juridiniam ir (ar) fiziniam asmeniui, priimtą sprendimą deleguoti funkcijas VSDF administravimo įstaigoms, su juridiniu ir (ar) fiziniu asmeniu sudarytą sutartį dėl funkcijų, susijusių su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, perdavimo.

5. Pensijų anuitetų mokėtojas atsako už pensijų anuitetų mokėjimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nepaisydamas sudarytų sutarčių, kuriomis yra perduotas funkcijų vykdymas, ar priimtų sprendimų dėl funkcijų delegavimo. Priimdamas sprendimą dėl funkcijų delegavimo, pensijų anuitetų mokėtojas taip pat užtikrina, kad VSDF administravimo įstaigos ir kiti paslaugų teikėjai, kuriems pavesta vykdyti funkcijas, susijusias su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, laikytųsi šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų.

35⁶ straipsnis. Interesų konfliktų valdymas

Pensijų anuitetų mokėtojas užtikrina, kad būtų nustatyti procesai ir procedūros, kuriais būtų galima užkirsti kelią Komiteto narių ir pensijų anuitetų mokėtojo darbuotojų interesų konfliktams, kad būtų nustatomi galimi interesų konfliktų šaltiniai ir parengiamos procedūros siekiant užtikrinti, kad asmenys, dalyvaujantys įgyvendinant pensijų anuitetų mokėjimo veiklos strategiją ir politiką, suprastų, kur galėtų kilti interesų konfliktų ir kaip tokius konfliktus spręsti.

35⁷ straipsnis. Pensijų anuitetų fondo lėšos

1. Pensijų anuitetų fondo lėšos turi būti saugomos ir valdomos atskirai nuo kitų pensijų anuitetų mokėtojo lėšų.

2. Pensijų anuitetų fondo lėšas sudaro:

1) vienkartinės įmokos, kurias pensijų kaupimo bendrovės su dalyviais sudarytų pensijų išmokos sutarčių pagrindu perveda pensijų anuitetų mokėtojai;

- 2) pajamos už investuotas pensijų anuitetų fondo lėšas;
- 3) kitos teisėtai gautos lėšos.

3. Pensijų anuitetų fondo lėšos kaupiamos kredito įstaigos sąskaitose atskirai nuo kitų VSDF valdybos ir VSDF administravimo įstaigų valdomų lėšų. Į šias lėšas negali būti nukreipiamas išieškojimas pagal prievoles, nesusijusias su pensijų anuitetų mokėjimo veikla, ir bet kokių laikinųjų apsaugos priemonių taikymas.

4. Pensijų anuitetų fondo lėšos gali būti naudojamos tik:

- 1) įsipareigojimams pagal pensijų anuitetų mokėtojo priimtus sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo vykdyti;
- 2) pensijų anuitetų fondo valdymo ir administravimo sąnaudoms, susijusioms su pensijų anuitetų mokėtojo biudžete numatomomis išlaidomis, patiriamomis vykdant pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, padengti, skiriant ne daugiau kaip 3 procentus vienkartinių įmokų, kurias į pensijų anuitetų mokėtojo valdomą pensijų anuitetų fondą perveda pensijų kaupimo bendrovės;
- 3) investicinei veiklai vykdyti;
- 4) kitiems su pensijų anuitetų fondo veikla susijusiems teisėtiems mokėjimams, numatytiems Komiteto patvirtintuose teisės aktuose, atlikti.

35⁸ straipsnis. Techniniai atidėjiniai

1. Pensijų anuitetų mokėtojas privalo sudaryti pakankamus techninius atidėjinius, atsižvelgdamas į visus įsipareigojimus pagal priimtus sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo, ir užtikrinti, kad pensijų anuitetų mokėtojo valdomas pensijų anuitetų fondo turtas, skirtas techniniams atidėjiniams padengti, nebūtų mažesnės vertės nei suformuotų techninių atidėjinių suma.

2. Techniniai atidėjiniai privalo būti skaičiuojami, vadovaujantis priežiūros institucijos nustatytais reikalavimais, laikantis apdairumo, patikimumo ir objektyvumo principų, vertinant informaciją ir duomenis apie prisiimamą riziką pagal priimtus sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo.

3. Pensijų anuitetų mokėtojas privalo turėti vyriausiąjį aktuarą, kurio kandidatūrai turi pritarti Komitetas. Vyriausiuoju aktuaru gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą matematikos ar aktuarinių mokslų studijų krypties išsilavinimą, žinių ir patirties finansų ir aktuarinės analizės srityse. Vertinant vyriausiojo aktuario reputaciją, kvalifikaciją ir patirtį, vadovaujama šio įstatymo 35³ straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatomis.

4. Vyriausiasis aktuaras privalo:

- 1) užtikrinti, kad pensijų anuitetų mokėtojo taikoma pensijų anuitetų kainodara būtų

pagrįsta perspektyvine ir retrospektyvine duomenų analize;

2) užtikrinti, kad pensijų anuitetų mokėtojo techniniai atidėjiniai būtų skaičiuojami pagal šio įstatymo ir priežiūros institucijos nustatytus reikalavimus ir pensijų anuitetų mokėtojo nustatytą techninių atidėjinių apskaičiavimo metodiką;

3) vertinti duomenų, naudojamų skaičiuojant techninius atidėjinius, tinkamumą ir kokybę;

4) atlikti techninių atidėjinių ir patirties palyginimą;

5) vertinti techninių atidėjinių padengimo pensijų anuitetų fondo turtu atitiktį šiame įstatyme nustatytiems reikalavimams;

6) teikti pasiūlymus Komitetui dėl pelno paskirstymo dalyviams;

7) ne rečiau kaip kartą per ketvirtį Komitetui pateikti jo nustatyto turinio ataskaitą;

8) kartą per metus teikti priežiūros institucijai ataskaitą apie vyriausiojo aktuario veiklą;

9) vykdyti kitas Komiteto deleguotas užduotis, susijusias su jo veiklos sritimi.

5. Nustatęs, kad pensijų anuitetų mokėtojas nevykdo techninių atidėjinių sudarymo ir jų padengimo turtu reikalavimų, vyriausiasis aktuaras privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią nustatė nevykdymo faktą, apie tai pranešti Komitetui, o jei šis nesiima priemonių susidariusiai padėčiai ištaisyti, – ir priežiūros institucijai.

35⁹ straipsnis. Pensijų anuitetų fondo turto valdymas ir investavimas

1. Pensijų anuitetų fondo turtas negali būti skolinamas ar įkeičiamas, išskyrus atvejį, kai jis skolinamas ar įkeičiamas likvidumo valdymo tikslais iki trijų mėnesių, juo negalima garantuoti, laiduoti ar kitu būdu užtikrinti kitų asmenų įsipareigojimų vykdymo.

2. Pensijų anuitetų mokėtojas visą pensijų anuitetų fondo turtą investuoja, vadovaudamasis Komiteto patvirtinta investavimo strategija ir politika. Pensijų anuitetų fondo turtą jis investuoja tik į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme nustatytus objektus, jei gali nustatyti, vertinti, stebėti ir valdyti investavimo riziką.

3. Pensijų anuitetų mokėtojas visą pensijų anuitetų fondo turtą turi investuoti, užtikrindamas viso investicijų portfelio saugumą, kredito kokybę, likvidumą ir pelningumą. Pensijų anuitetų fondo turtas laikomas taip, kad būtų užtikrinamas jo prieinamumas.

4. Techninius atidėjinius dengiantį pensijų anuitetų fondo turtą pensijų anuitetų mokėtojas turi investuoti, atsižvelgdamas į įsipareigojimų, kylančių iš pensijų anuitetų, pobūdį ir trukmę, užtikrindamas, kad investicijos geriausiai atitiktų dalyvių interesus.

5. Pensijų anuitetų mokėtojas gali naudoti išvestines finansines priemones, siekdamas mažinti investicijų riziką ir užtikrinti efektyvų investicijų portfelio valdymą.

6. Pensijų anuitetų mokėtojas turi užtikrinti, kad investicijos ir pensijų anuitetų fondo

turtas, kuriuo neprekiuojama reguliuojamose finansų rinkose, neviršytų apdairaus lygio.

7. Pensijų anuitetų mokėtojas turi diversifikuoti pensijų anuitetų fondo turtą, kad išvengtų per didelės priklausomybės nuo bet kurios turto rūšies, emitento ar įmonių grupės, sandorio šalies arba geografinės teritorijos ir pernelyg didelės viso investicijų portfelio rizikos. Pensijų anuitetų fondo turto diversifikacija užtikrinama, atsižvelgiant į investicijų portfelio dydį ir riziką.

35¹⁰ straipsnis. Techninių atidėjinių padengimo turtu reikalavimų nevykdymas

1. Jei pensijų anuitetų mokėtojo valdomo pensijų anuitetų fondo turto, dengiančio pensijų anuitetų techninius atidėjinius, vertė tampa mažesnė nei pensijų anuitetų mokėtojo suformuotų pensijų anuitetų techninių atidėjinių suma, pensijų anuitetų mokėtojas privalo parengti padėties atkūrimo planą priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais.

2. Jei pagal parengtą padėties atkūrimo planą prognozuojamas padėties ištaisyimas, pensijų anuitetų mokėtojas privalo įgyvendinti padėties atkūrimo plane numatytas priemones. Padėties atkūrimo planas ir informacija apie jo vykdymą teikiami priežiūros institucijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Finansų ministerijai.

3. Jei pagal parengtą padėties atkūrimo planą neprognozuojamas padėties ištaisyimas, pensijų anuitetų mokėtojas privalo pateikti priežiūros institucijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Finansų ministerijai padėties atkūrimo planą, jame nurodymas lėšų techniniams atidėjiniams padengti poreikį. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Finansų ministerija kreipiasi į Vyriausybę dėl lėšų techniniams atidėjiniams padengti skyrimo. Vyriausybė skiria lėšų pensijų anuitetų fondo turto, dengiančio techninius atidėjinius, dydžiui atkurti.

35¹¹ straipsnis. Pensijų anuitetų fondo atskaitomybė

1. Pensijų anuitetų mokėtojas privalo tvarkyti pensijų anuitetų fondo buhalterinę apskaitą ir sudaryti pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinį, pasibaigus kiekvienam finansinių metų ketvirčiui ir finansiniams metams, vadovaudamasis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, priežiūros institucijos nustatyta techninių atidėjinių apskaičiavimo tvarka.

2. Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinį kasmet audituoja Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

35¹² straipsnis. Informacijos apie pensijų anuitetų mokėtojo veiklą atskleidimas visuomenei ir priežiūros institucijai

1. Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys kartu su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atlikto nurodyto ataskaitų rinkinio audito ataskaita paskelbiami pensijų anuitetų mokėtojo interneto svetainėje ne vėliau kaip iki kitų ataskaitinių metų birželio 1 d. ir viešinami ne trumpiau negu penkerius metus po jų paskelbimo pensijų anuitetų mokėtojo interneto svetainėje. Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie pagrindinius pensijų anuitetų mokėjimo veiklos uždavinius ir jų vykdymą, pensijų anuitetų fondo veiklos rezultatus ir finansinę būklę, techninių atidėjinių pakankamumą ir jų padengimą turtu.

2. Priežiūros institucija nustato informacijos, kurią pensijų anuitetų mokėtojas teikia priežiūros institucijai, pobūdžio, apimties, formos ir pateikimo termino reikalavimus.

3. Pensijų anuitetų mokėtojas finansų ministro nustatyta tvarka teikia Finansų ministerijai pensijų anuitetų fondo einamųjų (t) ir vidutinio laikotarpio (t + 1, t + 2, t + 3) metų finansų rodiklius ir su jais susijusią informaciją.

35¹³ straipsnis. Pensijų anuitetų mokėtojo veiklos finansavimas

1. Pensijų anuitetų mokėtojo veikla finansuojama iš pensijų anuitetų veiklai finansuoti skirto atskaitymo iš vienkartinių pensijų anuitetų gavėjų įmokų. Šio atskaitymo dydį nustato Komitetas.

2. VSDF valdyba pensijų anuitetų mokėtojo funkcijoms vykdyti reikalingas lėšas Komiteto sprendimu gali skolintis iš Finansų ministerijos.“

8 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo papildymas nauju 39¹ straipsniu

Papildyti 1 straipsnyje išdėstytą Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą 39¹ straipsniu:

„39¹ straipsnis. Pensijų anuitetų mokėtojui taikomos poveikio priemonės ir privalomi nurodymai

1. Priežiūros institucija pensijų anuitetų mokėtojui taiko šias poveikio priemones:

1) viešai paskelbia apie pensijų anuiteto mokėtojo, padariusio šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, pažeidimą (tipą ir pobūdį) ir pritaikytą poveikio priemonę;

2) įspėja dėl šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, pažeidimo ir nurodo per nustatytą terminą nutraukti teisės akto pažeidimą;

3) reikalauja, kad per priežiūros institucijos nustatytą terminą pensijų anuitetų

mokėtojas pakeistų vyriausiąjį aktuarą, Komiteto pirmininką ar narį.

2. Poveikio priemonės taikomos, jei yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) pažeisti šio įstatymo ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, reikalavimai;

2) pensijų anuitetų mokėtojo veikla gali pažeisti pensijų anuitetų gavėjų interesus ar kyla tokio pažeidimo grėsmė;

3) šiame įstatyme, kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, nustatytais terminais nepateikiama juose nurodyta ar priežiūros institucijos pakartotinai pareikalauta pateikti informacija arba pateikiama neišsami, neteisinga arba netiksli informacija;

4) nevykdomi arba netinkamai vykdomi priežiūros institucijos duoti privalomi nurodymai;

5) trukdoma priežiūros institucijai atlikti Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytus pensijų anuitetų mokėtojo patikrinimus;

6) padaroma kitų šio įstatymo ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, pažeidimų.

3. Priežiūros institucija, nustačiusi ar turėdama pagrindą įtarti teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta jos kompetencijai, pažeidimus ar pensijų anuitetų mokėjimo veiklos trūkumus, taip pat jeigu kyla grėsmė pensijų anuitetų gavėjų interesams, duoda pensijų anuitetų mokėtojui šiuos privalomus nurodymus:

1) per jos nustatytą terminą pašalinti nustatytą teisės akto pažeidimą ir (ar) veiklos trūkumus;

2) per jos nustatytą terminą atkurti iki nustatyto teisės aktų pažeidimo buvusią padėtį;

3) pateikti jai jos vykdomoms priežiūros funkcijoms atlikti reikalingą papildomą informaciją arba ją teikti dažniau, nei nustatyta teisės aktuose, iki pašalinamas nustatytas teisės akto pažeidimas ar jo sukeltos neigiamos pasekmės;

4) viešai atskleisti papildomą informaciją;

5) atlikti kitus veiksmus arba neatlikti tam tikrų veiksmų, kad būtų pašalinti teisės aktų pažeidimai ar veiklos trūkumai.“

9 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35¹, 35², 35³, 35⁴, 35⁵, 35⁶, 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 35¹¹, 35¹², 35¹³ ir 39¹ straipsnius ir šio straipsnio 2, 5, 6, 7 dalis, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d. Šio

įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35¹, 35², 35³, 35⁴, 35⁵, 35⁶, 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 35¹¹, 35¹², 35¹³ ir 39¹ straipsniai įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos bankas iki 2018 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus teisės aktus, reikalingus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35¹, 35², 35³, 35⁴, 35⁵, 35⁶, 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 35¹¹, 35¹², 35¹³ ir 39¹ straipsnių nuostatoms įgyvendinti. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos bankas šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35¹, 35², 35³, 35⁴, 35⁵, 35⁶, 35⁷, 35⁸, 35⁹, 35¹⁰, 35¹¹, 35¹², 35¹³ ir 39¹ straipsnių nuostatoms įgyvendinti reikalingus teisės aktus priima iki 2020 m. kovo 31 d.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) prašymą sustabdyti pensijų įmokų pervedimą pateikusių pensijų fondų dalyvių sukauptos lėšos lieka jų pensijos sąskaitoje iki tol, kol baigiasi jų pensijų kaupimas šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nustatytais pagrindais, netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 13 straipsnio nuostatų, išskyrus atvejį, kai dalyvavimas pensijų kaupime atnaujinamas šiame punkte nustatyta tvarka. Šiems asmenims, neatsižvelgiant į jų amžių, ne daugiau kaip 3 kartus taikoma šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 6 straipsnyje nustatyta įtraukimo į pensijų kaupimą procedūra. Jeigu įtraukimo į pensijų kaupimą procedūros metu asmuo nepareiškia noro atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime, pensijų įmokų pervedimas į šio pensijų fondo dalyvio pensijos sąskaitą atnaujinamas. Sustabdę įmokų pervedimą asmenys bet kuriuo metu gali savo iniciatyva pateikti pensijų kaupimo bendrovei prašymą atnaujinti pensijų kaupimo įmokų pervedimą. Pensijų įmokų pervedimas už šiuos asmenis atnaujinamas nuo kito mėnesio, einančio po prašymo atnaujinti pensijų kaupimo įmokų pervedimą įregistravimo Dalyvių ir sutarčių registre mėnesio, pirmos dienos. Nepareiškę noro atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime arba savo iniciatyva pateikę prašymą atnaujinti pensijų kaupimo įmokų pervedimą asmenys tęsia dalyvavimą pensijų kaupime iki tol, kol jų pensijų kaupimas baigiasi šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nustatytais pagrindais.“

4. Papildyti 2 straipsnį 13 dalimi:

„13. Iki bus paskirti pensijų anuitetų mokėtojo valdančiojo komiteto (toliau – Komitetas) nariai ir Komitetas priims šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 35² straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus, patvirtins minėtoje dalyje nurodytą tvarką aprašus, laikinus sprendimus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 35² straipsnio 6 dalyje nurodytais klausimais priima Valstybinio socialinio draudimo

fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius (toliau – Direktorius), prieš tai juos suderinęs su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Šioje dalyje nurodyti laikini Direktorius sprendimai netenka galios praėjus 2 mėnesiams nuo dienos, kurią patvirtinti visi Komiteto nariai, jei Komitetas jų neperžiūri šio straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka ir nepripažįsta jų netekusiais galios anksčiau. Jei per šioje dalyje nurodytą 2 mėnesių terminą Komitetas patvirtina laikinus Direktorius sprendimus, jie laikomi Komiteto sprendimais ir galioja neterminuotai – tol, kol Komitetas jų nepakeičia ar nepripažįsta netekusiais galios.“

5. Papildyti 2 straipsnį 14 dalimi:

„14. Jei, Komitetui priėmus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 35² straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus ir patvirtinus minėtoje dalyje nurodytą tvarką aprašus, paaiškėja, kad pensijų anuitetų dydžiai pagal juos būtų buvę nustatyti pensijų anuitetų gavėjams palankesnėmis sąlygomis, negu šie dydžiai buvo nustatyti vadovaujantis laikiniais Direktorius sprendimais, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šių Komiteto sprendimų priėmimo dienos pensijų anuiteto mokėtojo priimti sprendimai dėl pensijų anuiteto mokėjimo pakeičiami pagal tuos Komiteto sprendimus ir pensijų anuitetų gavėjams išmokamas susidaręs pensijų anuitetų dydžių skirtumas (nepriemoka) už laikotarpį nuo pensijų anuiteto mokėtojo sprendime dėl pensijų anuiteto mokėjimo nurodytos dienos. Jei, Komitetui priėmus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Pensijų kaupimo įstatymo 35² straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus, paaiškėja, kad pensijų anuitetų gavėjams palankiau gauti pagal laikinus Direktorius sprendimus jiems nustatytų dydžių pensijų anuitetus, tokių pensijų anuitetų gavėjų atžvilgiu priimti pensijų anuitetų mokėtojo sprendimai dėl pensijų anuiteto mokėjimo nėra keičiami ir lieka galioti.“

6. Papildyti 2 straipsnį 15 dalimi:

„15. Pirmą kartą skiriant nepriklausomus Komiteto narius, vienam iš jų nustatoma dvejų metų, vienam – trejų metų, vienam – ketverių metų ir vienam – penkerių metų kadencija. Socialinės apsaugos ir darbo ministras, teikdamas Komiteto narių kandidatūras Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti, nurodo kiekvieno Komiteto nario kadencijos trukmę.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas